

API PAS PÅ NÅR DU ARBEJDER I HØJDEN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Siloer, stiger, tage og lofter. Der er mange arbejdsopgaver i kvægbruget, som kræver arbejde i højden. Og det afspejler sig i ulykkesstatistikken.

Det er vinter, og måske skal du snart rydde sne på dit tag. Og så er der god grund til at have fokus på sikkerheden. Et fald på mange meter kan få fatale følger, men også fald fra lavere højder kan give alvorlige skader. Ifølge statistik fra Arbejdstilsynet over anmeldte arbejdsulykker fra 2008 til 2013 inden for landbruget skyldtes 16 pct. af alle registrerede ulykker fald fra lavere niveau. I kvægbruget sker faldulykker især i forbindelse med opgaver i tilknytning til siloer, på tage og lofter samt arbejde på stiger.

Hav altid fokus på fokus på, hvordan I udfører en risikofyldt opgave på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

FALDULYKKE FRA STIGE

En landmand kravlede tre trin op ad en stige for at lukke siderne på majsvoغن. Stigen gled, og han slog nakken ned i asfalten. Faldet resulterede i kraniebrud, og han lå tre uger i kunstig koma. Familien frygtede for, om han nogensinde ville vågne igen. Efter tre uger vækkede lægerne ham. De var usikre på, om han ville komme til at gå igen. Kraniebruddet har betydet, at landmandens koordinering mellem hjerne og krop ikke fungerer optimalt, hørelsen er beskadiget på livstid, og lugtesansen er forsvundet for altid. Desuden har hans psyke fået et ordentligt knæk, og han har det svært i sociale sammenhænge. Men – ulykken kun-ne nemt have kostet ham livet.

Derfor er det vigtigt at have fokus på at undgå lignende ulykker. For eksempel kunne stigen

have været hæftet fast på vognen, eller han kunne have anvendt en mere sikker stige - fx en trappestige, der hindrer udskridning.

SÅDAN FOREBYGGER DU

Når man arbejder i højden, skal man altid planlægge opgaven godt og sikkert ved at vurdere, om der er en risiko for at falde ned. Ved arbejde i ca. to meters højde og opefter vil højden i sig selv udgøre en risiko for, at man kan komme til skade ved fald, og vil derfor altid kræve sikkerhedsforanstaltninger. Hvis der risiko for at falde ned på skarpe kanter, trapper eller kælderskakte, skal der etableres sikkerhedsforanstaltninger uanset faldhøjden.

Når I laver APV (arbejdspladsvurdering), er det vigtigt at finde ud af, om der på jeres arbejdsplads forekommer opgaver, hvor der er risiko for at falde ned. Når I har fundet ud af det, er det vigtigt at holde fokus på, hvordan I udfører opgaven på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Husk at skrive ned hvad I aftaler i en APV handlingsplan.

HJÆLPEMIDLER OG SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

Der skal altid tages stilling til hvilke hjælpemidler, der er nødvendige for at udføre arbejdet fuldt forsvarligt. Herunder, hvilket teknisk hjælpemiddel, som er sikkerheds- og sundhedsmæssigt bedst at bruge til opgaven. Fx et valg mellem stige, stillads, faldsikringsudstyr med sele og line, personløfter eller lift. Husk at tjekke, om:

- der er givet grundig instruktion
- arbejds- og transportveje er gode og brugbare
- der er særlige regler for, hvem der må arbejde med hjælpemidlet
- der er særlige risici ved brug af hjælpemidlet
- der er plads til at transportere hjælpemidlerne før og efter arbejdets gennemførelse
- der er brugsanvisninger og opstillingsvejledninger på arbejdsstedet.

Ved en god og sikker planlægning og udførelse af arbejdsopgaven er det muligt at forebygge, at der sker ulykker under arbejdet.

I vejledningen 'Sikkert arbejde i højden' kan du læse meget mere om emnet og se eksempler på løsninger, der kan forhindre uheld.

HVORDAN RYDDER JEG MIT TAG FOR SNE?

Erhvervs- og byggestyrelsen udgav i 2010 en pjeces Hvordan rydder jeg mit tag for sne? Pjecen giver blandt andet ti vigtige råd ved rydning af sne og is på tage:

1. Afspær områder, hvor sneen kan falde ned og ramme personer og genstande
2. Ryd sneen på en sikker måde; helst fra jorden. Hvis man er nødt til at færdes på taget for

at rydde sneen, skal man altid sikres forsvarligt med de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger. Personer på taget uden sikring er livsfarligt.

3. Vær opmærksom på, hvor sneen havner, når den fejes ned. Kan tilstødende konstruktioner klare den ekstra snelast?
4. Ryd sneen forsigtigt! Undgå større maskiner, tungt udstyr og skarpe værktøjer på taget såsom spader, hakker og lignende, da de kan skade tagbelægningen og – konstruktionen. Lad et snelag på 10-20 cm ligge for at undgå skader på tagbelægning.
5. Snerydning med stålwire kan hurtigt fjerne store snemængder, men vær opmærksom på, at der ikke sættes så store mængder sne i bevægelse, at konstruktionen kommer i svingninger.
6. Undgå at lave render på langs af tagfladen hen ad bygningen, da dette kan gøre snelaget ustabil, så store snemængder sættes i bevægelse. Risiko for skred er størst ved temperaturer omkring fry-sepunktet.
7. Taget bør ryddes jævnt. Ujævn belastning kan være mere kritisk end en jævnt fordelt større belastning. Hvis taget er skævt belastet, bør den højst belastede del ryddes først.
8. Sne kan over længere tid smelte nedefra eller opsuge regnvand, som ved frostperioder vil danne is tæt på tagfladen og ved tagkanten. Vær varsom med at rydde disse isdannelser, da man let be-skadiger tagdækning, tagrender og lignende. Se også punkt 4 og 5.
9. Hold afløb, render og nedløb frie for is og sne, så smeltevand kan løbe bort.
10. Større istapper ved tagkanter bør fjernes, hvis der er risiko for, at de kan falde ned og skade personer, der færdes tæt på bygningen.